

# Una novel·la seriosa sobre el covid



GETTY

ANNA CARRERAS AUBETS

*Estiu* és un final deliciós per al quartet extraordinari de l'escocesa Ali Smith, quatre experiments literaris

que porten per títol les estacions de l'any que volen reflexionar sobre el temps com a concepte i sobre la pressa vertiginosa dels fets en l'època actual. És, a més, la primera novel·la seriosa sobre el coronavirus. L'obra comença amb la perspectiva d'un personatge que protesta contra el cultiu polític de la indiferència, la Sacha Greenlaw, una jove de setze anys de Brighton. Viu amb seva la mare i el seu germà Robert, solitari i torturador. Els dos germans tenen reaccions contràries davant del món. La Sacha no vol viatjar en automòbil perquè fa servir combustibles fòssils. Viciós, malintencionat i intel·ligent, el Robert ju-

ga a videojocs violents i admira Dominic Cummings, l'Svengali polític de Boris Johnson. A la casa del costat hi viu el seu pare amb la seva nova i jove parella, la qual està escrivint un llibre sobre el poder de les paraules i ha deixat de parlar del tot. Els incendis forestals destrossen Austràlia, el covid-19 s'està escampant i se sumen una pila de fets violents, començant per l'assassinat de George Floyd.

*Estiu* també aposta per la interacció entre el passat més recent i el passat històric. En aquesta última entrega retrobem personatges de llibres anteriors: Daniel Gluck, que ja sortia a *Tardor*, un excompositor de nacionalitat alemanya que va arribar al Regne Unit sense el canvi de nacionalitat. A la Segona Guerra Mundial és detingut i enviat a un campament de l'illa de Man. L'home afirma que ara tot significa una cosa ben diferent. A

*Estiu* el personatge depassa la centena i la seva experiència com a immigrant estranger serveix a Smith per parlar de la detenció d'immigrants sense papers el 2020. Per evitar la massificació, quan el virus arriba al Regne Unit moltes d'aquestes persones són alliberades, però no tenen on anar. També reviu l'Art i la Charlotte, els bloquejers de la natura que a *Hivern* es mostraven ultraindignats. Finalment retrobem l'Iris, l'activista política de tota la vida, que ara acull aquests immigrants.

## Defectes i bondats del present

A *Estiu* hi ha la denúncia a la condició dels presos polítics i els immigrants detinguts, però també a la situació precària de la cultura i a la pobresa mundial. Com a teló de fons, la pandèmia: la Sacha pensa que els dibuixos del virus s'assemblen a petits planetes amb trompetes que els surten per la superfície, a un petit univers disparat per dards de fira o a les mines marines de les pel·lícules sobre la Segona Guerra Mundial. La Sacha és una Cassandra del canvi climàtic, com moltes noies intel·ligents de la seva generació, que pensa que cal desemmascarar-ho tot.

Smith ha sabut retratar la Gran Bretanya moderna, assenyalant els defectes de la societat i dels seus polítics, però alhora també n'ha destacat les facetes positives, com l'esperit comunitari i la possibilitat del perdó, seguint l'estela de *Conte d'hivern*, de Shakespeare. Amb un estil indirecte lliure, l'autora vol convertir el món real immediat en art mentre evita l'amenaça d'obsolescència. Defensa que la pandèmia fa que els murs, les fronteres i els passaports siguin tan insignificants com la natura sap que són. Per sort, ara els humans també ho tenim clar i podem encarar el futur amb més humilitat. La prosa d'*Estiu* encadena imatges, anècdotes, referències i significats, però Ali Smith no hi inclou cap mena de pes moral. Això és cosa de cada lector. ♦♦



ESTIU  
ALI SMITH  
RAIG VERD /  
NÓRDICALIBROS  
TRADUCCIÓ: DOLORS  
UDINA, EPÍLEG:  
CARLOTA GURT  
352 PÀG. / 20 €

## OBRO FIL



MARINA ESPASA

## Guilgameix fa escala a Barcelona

Pobre Guilgameix! Un dels reis més antics de la història de la humanitat feia trenta anys que dormia fora de casa. Aprofitant la invasió de l'Iraq de 1991, unes mans criminals es van endur la primera de les tauletes que conformen *El poema de Guilgameix*, l'obra mesopotàmica més important i més antiga del món, escrita en sumeri i escriptura cuneïforme fa més de 3.500 anys. Per a un poema èpic que descriu un viatge fins a la fi del món, potser trenta anys i la travessia d'un oceà no és tant, però, com bé saben els lectors de poemes èpics, l'heroi ha de tornar a casa.

Doncs ara fa una setmana es va celebrar a Washington, al Smithsonian Institute, l'acte que permetrà que el rei d'Uruk pugui tornar a casa, i que a més reajustarà una mica el karma universal de la literatura: el govern nord-americà va retornar la tauleta al govern de l'Iraq.

Des de 2014, l'esperit del rei d'Uruk descansava en una vitrina del Museu de la Bíblia, que és propietat d'un milionari evangèlic que no va tenir miraments a l'hora de comprar objectes robats del país de l'Orient Mitjà, i que ja ha pagat tres milions de dòlars de multa. El departament de Justícia nord-americà va fer retirar la tauleta i, després de tenir-la en una comissaria de Queens (Guilgameix dormint a Queens, se'n podrien omplir unes quantes tauletes), es va organitzar l'acte, que la Unesco va qualificar de "victòria significativa en la lluita contra el tràfic il·legal d'objectes culturals, clau en el finançament d'organitzacions criminals i grups terroristes".

Però el viatge de tornada cap a Mesopotàmia (o l'Iraq) és llarg, i a Guilgameix li convé aturar-se a descansar. Farà escala a Barcelona: dimarts que ve, dia 5, es presenta l'edició magnífica que Edicions Poncianes ha preparat de la versió en català del poema, que va signar Jeroni Rubió per a l'adaptació teatral d'Oriol Broggi al Grec de 2018. Les veus de Màrcia Cisteró, Sergi Torrecilla i Toni Gomila i la música de Yanniss Papaioannou faran encara més real l'estada del rei d'Uruk al teatre de la Biblioteca de Catalunya, l'última parada de l'heroi abans d'arribar a casa. ♦♦

## L'APARADOR

ARA

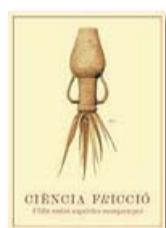
### ASSAIG



Quan la música...  
HARUKI MURAKAMI  
Empúries

Haruki Murakami es reuneix amb el gran director d'orquestra Seiji Ozawa per a un seguit de converses entorn de la seva passió compartida, la música. Comenten obres de Beethoven, Mahler i Brahms i evocuen l'art de directors com Leonard Bernstein i de solistes com Glenn Gould.

### ART



Ciència-fricció  
DIVERSOS AUTORS  
CCCB

*Ciència-fricció*, exposició al CCCB i ara també catàleg, opera en un doble sentit: assenyalant les friccions científiques i culturals, derivades de la simbiosi que desestabilitza la idea d'individu, i alhora parla de la urgència d'ubicar-nos en el paradigma emergent de la interdependència de les espècies.

### CÒMIC



Caiguts del cel  
V. DUGOMIER /  
BENOIT ERS  
Editorial Base

La primavera del 1943, un avió aliat s'estavella a prop de Pontain-l'Écluse, el poble on el François, la Lisa i l'Eusèbe han creat la seva xarxa de resistència, el Linx. Els alemanys s'afanyen a buscar els aviadors, que semblen haver desaparegut. La missió del Linx serà trobar-los abans que l'enemic.